

یزید بن معاویه

وی از کسانی است که در زیارت عاشورا، مورد لعن قرار گرفته است: «لَعْنُ اللَّهِ ابْنَ مَرْجَانَةَ» و «وَالْعَنْ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ زِيَادٍ وَابْنَ مَرْجَانَةَ».

۱۰

خلیفه جنایتکار اموی که فاجعه کربلا به دستور او پدید آمد. وی در سال ۲۵ هجری تولد یافت. جوانی میکسار، سگبار و اهل بوزینه بازی و عیاشی بود. چون معاویه مرد، با او به عنوان خلافت بیعت کردند. معاویه پیش از مرگش از بسیاری بیعت بر ولیعهدی او گرفته بود. یزید اندیشه های الحادی داشت و به مبداء و معاد بی عقیده بود. بی بند و بار و اهل عیش و طرب بود. در زمان او آوازه خوانی در مکه و مدینه آشکار شد و مردم به شرابخواری علنی پرداختند.

یزید نیز همچون پدرش، به حیف و میل بیت المال و کشتن انسانهای با ایمان و ایجاد فساد و مفاسد در دستگاه حکومت پرداخت. به والی مدینه نوشت که به زور از سیدالشهدا^(ع) بیعت بگیرد و اگر نپذیرفت، گردن او را بزند. برای سرکوبی هواداران امام حسین^(ع) که با مسلم بن عقیل در کوفه بیعت کرده بودند، ((ابن زیاد)) را به ولایت کوفه گماشت و به کشتن امام فرمان داد.

(ابن جوزی) درباره یزید گفته است: (چگونه قضاوت می کنید درباره مردی که سه سال حکومت کرد، در سال اول حسین^(ع) را به شهادت رساند و در سال دوم مردم مدینه را دچار وحشت ساخت و مدینه را برای لشکریان خود مباح گرداند و در سال سوم، خانه خدا را با منجنیق سنگباران کرد و ویران ساخت.) مدت حکومت یزید، سه سال و هشت ماه بود و در سال ۶۴ در اطراف دمشق مرد و در ((باب الصغیر)) دمشق دفن شد. در سبب مرگ یزید گفته شده که روزی میمون خود را بر خری وحشی سوار کرده بود، خر وحشی می دوید و یزید نیز در حالی که مست بود، در پی اش می تاخت تا این که از اسب فرو افتاد و گردنش شکست.

عُبیدالله بن زیاد

عُبیدالله بن زیاد والی کوفه در زمان حادثه عاشورا، که شهادت امام حسین^(ع) و یارانش به دستور او انجام گرفت. ابن زیاد را «ابن مرجانه» هم می گویند، زیرا نام مادرش کنیزی زناکار و مجوسی به نام «مرجانه» بود.

۰۲

اصحاب دوزخ در کربلا

۰۳

عمر بن سعد معروف به «ابن سعد»، فرمانده سپاه ابن زیاد در کربلا بود که با امام حسین (ع) جنگید و دستور داد پس از شهادت آن حضرت، اسب بر بدن او تاختند و اهل بیت او را اسیر کرده، به کوفه بردند. وی از جمله کسانی بود که علیه «حجر بن عدی» و یارانش، شهادت به فتنه گری داد و سبب شد که حجر در «مرج عذراء» به شهادت برسد. وی قبل از حادثه عاشورا، آماده حرکت به سوی «ری» بود که حکمرانی آنجا را به او داده بودند.

در کوفه پس از عاشورا که اسرای اهل بیت را وارد دارالاماره کردند، حضرت زینب^(ع) در خطاب به ابن زیاد، او را «یابن مرجانه» خواند و این اشاره به نسبت ناپاک او بود و رسواگر حاکم مغرور کوفه. او از سرداران مشهور اموی بود که در سال ۵۴ هجری از طرف معاویه به حکومت خراسان منصوب شد. در سال ۵۶ از آنجا معزول و به حکمرانی بصره منصوب گشت. پس از مرگ معاویه و روی کار آمدن یزید، وقتی نهضت مسلم بن عقیل در کوفه آغاز شد، با حفظ سمت، والی کوفه شد. و مسلم بن عقیل را به شهادت رساند. و بعد از آن سپاه عمر سعد را برای کشتن امام حسین (ع) به کربلا فرستاد. ابن زیاد، پس از مرگ یزید، ادعای خلافت کرد و اهل بصره و کوفه را به بیعت فرا خواند. سرانجام در یکی از درگیریها با سپاه مختار، در سال ۶۷ هجری خودش و جمعی از همراهانش کشته شدند.

ولی به دستور ابن زیاد (والی کوفه) همراه با سپاهی مأمور جلوگیری از ورود امام حسین^(ع) به کوفه و وادار کردن او به بیعت با یزید و یا جنگ و کشتن او در صورت امتناع شد و برای مقابله با حسین بن علی^(ع) به کربلا رفت. صبح عاشورا هم اولین کسی بود که به طرف اردوگاه امام حسین^(ع) تیر افکند و فرمان حمله عمومی صادر کرد. نامش جزو لعنت شدگان در زیارت عاشورا آمده است.

عمر بن سعد

مصبأح المینروملایب
موسسه فرهنگی هنری

۰۴

وی از فرماندهان سپاه عمر سعد در حادثه کربلا بود و پس از سستی ابن سعد در برخورد قاطع با امام حسین^(ع) همراه با فرمانی از سوی ابن زیاد به کربلا آمد که اگر عمر سعد حاضر به انجام مأموریت نباشد، وی آن را بر عهده گیرد. در کربلا، فرمانده جناح چپ میدان بود. پس از شهادت امام حسین^(ع)، عبیدالله سر امام حسین را همراه او به شام نزد یزید فرستاد. نشستن او روی سینه امام حسین^(ع) برای بریدن سر مطهر، حمله به خیم اهل بیت، امان نامه آوردن برای عباس تا او را از امام جدا کند، از جنایات دیگر اوست. مردی آبله رو و بد سیرت و زشت صورت بود و زنازاده به حساب می آمد. وقتی قیام مختار در کوفه پیش آمد، شمر از کوفه بیرون رفت. مختار غلام خویش را با گروهی به طلب او فرستاد. شمر غلام مختار را کشت و به «کلتانیه» از فرای خوزستان رفت. جمعی از سپاهیان مختار به سرکردگی «ابوعمره» به جنگ او رفتند. شمر در این نبرد کشته شد و تن او را پیش سگان انداختند. به نقلی دیگر، پس از خروج مختار، دستگیر و کشته شد. نامش در زیارت عاشورا، همراه با لعنت آمده است «وَلَعْنُ اللَّهِ شَمْرًا».

شمر بن ذی الجوشن

از فرماندهان خشن و جنایتکار سپاه کوفه در حادثه کربلا و از قاتلان سیدالشهدا^(ع). وی از طایفه بنی کلاب و مردی شجاع بود که در جنگ صفین هم در لشکر امیرالمؤمنین^(ع) بود، سپس ساکن کوفه شد و به روایت حدیث پرداخت.

